

Studentenresidentie voor kloosterzusters in de Leuvense abdij Keizersberg

Scolastica eindelijk weer met haar broer Benedictus verenigd

In de Leuvense abdij Keizersberg is onlangs een opmerkelijk initiatief ontplooid, dat de naam Scolastica draagt. Scolastica is de woon- en studieresidentie voor 9 kloosterzusters van de International Sister Community (ISC), een organisatie van de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven ten behoeve van vrouwelijke religieuzen die van heinde en ver komen om hun studies in de Dijlestad af te ronden, en 4 studentes met een uitgesproken christelijk profiel. Op donderdag 7 oktober vond in de kapittelzaal van Keizersberg een academische zitting plaats, die de officiële opening van Scolastica luister verleende. Sprekers waren de decaan van de theologische faculteit, prof. dr. Johan De Tavernier, en de huidige verantwoordelijke van de ISC, prof. dr. Bénédicte Lemmelijn. Zij onderstreepten het belang van een degelijke en aangepaste huisvesting voor studerende kloosterzusters die naderhand verantwoordelijke taken opnemen in hun thuisland. Maar ook de bouwheer en spiritueel van Scolastica, prior-administrator DIRK HANSSENS OSB, nam plaats achter de kathedraal. In zijn beste Engels bracht hij een sprankelend beeldverhaal dat andermaal het missionaire karakter van het project in de verf zette. Hier de Nederlandse versie.

Heilige Scolastica.
Glasraam in de Eglise
Ste-Foy in Sélestat
(Frankrijk).

Er was eens een monnik die samen met zijn medebroeders in een veel te groot klooster woonde. Hij en zijn medebroeders baden veel, want de idee was ontstaan dat de lege ruimte van hun abdij alleen maar bezielde kon zijn als er gebeden tussen de muren over en weer kaatsten. Die muren waren heel stevig. Er kon dus gerust een vloekpsalm of twee tussen de gebeden floreren, niets zou die joekel van een abdij doen instorten. Maar hadden die monniken wel reden om af en toe eens duchtig te vloeken? Niet echt. Ze waren niet ongelukkig. Zelfs niet toen hun buidel met reserves uitgeput raakte en er bij overmaat van ramp een pandemie over de wereld raasde. Want bidden maakt het hart ruimer en de geest helderder, zodat alles weer in het juiste perspectief komt te staan – een goddelijk perspectief waarin het licht van de hoop voorbij alle horizonten voert.

© foto's: Hilde Vanhove.

Maar dat werd nu juist ook de bron van een nieuwe zorg. Bij die ene monnik welde de gedachte op dat de nood die de wereld trof voor hem een deugd kon worden. Hoezo? Wel, hij begon in te zien dat de uitdaging waarvoor de hele wereld werd gesteld, ook in de lege ruimtes van de abdij een schreeuwerige gedaante ging aannemen. Alsof de vloekpsalmen alsnog een cassante inhoud kregen, die het hart van de bidders raakte. Een inhoud die om een antwoord vroeg. Een stem begon in zijn hart te spreken: “Maak van de nood een deugd, en start daarbij met de nood van een ander. Liefst een nood die jij niet kent, want zo wordt het hart nog ruimer, en dus de deugd groter.”

Het kwam er eigenlijk op neer dat de monnik ging beseffen dat hij nog beter moest luisteren dan hij gewoon was te doen. Luisteren naar wat vreemd is, naar wat buiten de dagelijkse grenzen valt. Gelukkig stond de abdij van die monnik in een stad die het vreemde als vanzelf aantrekt, niet het minst omdat die stad een universiteitsstad is, met studenten uit den vreemde. Hij bracht een groepje van die studenten samen, bood hun een ruimte in zijn veel te grote abdij aan, en liet ze met elkaar praten, over alles wat op hun hart lag. Maar

© foto's: Hilde Vanhove.

het vreemde was dat de monnik er bitter weinig uit leerde, ook al waren die studenten van eenzelfde gelovige en zelfs vrome gezindte als hijzelf. De monnik had namelijk zusters bijeengebracht. Die zusters hadden veel aan hun onderlinge gesprekken omdat ze gasten waren. Gasten ontvangen, gastheren geven. Maar ontvangen maakt altijd rijker dan geven.

Abdij Keizersberg.
© foto: Labora.

De digitale leerruimte van Scolastica. © foto's: Pol Leemans.

“Weet je wat”, zei de monnik tot de zusters, “we draaien de rollen gewoon om. Doen jullie nu eens alsof deze abdij jullie huis is en ik jullie gast.” Die situatie beviel beide partijen. En even moest de monnik, die zijn habijt had uitgetrokken om zich nog beter in de rol van gast te kunnen inleven, denken aan de ontmoeting van de heilige Benedictus en zijn zus Scolastica in het tuinhuisje van de abdij van Monte Cassino. Benedictus was in *zijn* tuinhuisje, maar Scolastica ging op een gegeven moment de gastvrouw spelen die haar broer tot gehoorzaamheid dwong. Al had ze daarvoor wel de hulp van de hemel nodig – de hemel die het liet regenen van Gods zegen. “Kom, broer,” zei Scolastica, “laat ons de geestelijke gesprekken voortzetten en vergeet nu eens de zorgen die jouw leven zolang hebben bepaald dat je er regeltjes en kapittels rond maakte.”

De consulting room van Scolastica. © foto: P. Leemans.

Benedictus en Scolastica.

En plots zei een van die vreemde zusters, alsof ze de gedachten van de monnik had geraden: “Als het makkelijker voor jou is als één iemand jou zegt waar het op staat, dan wil ik wel de rol van Scolastica op mij nemen, in naam van de hele groep welteverstaan.” Het was alsof er een ster opging in het hart van de monnik en hij mompelde, maar dan in het Latijn, de taal die hij zo goed beheerste: “O Stella, duc me in via ad vitam aeternam.” Maar de zuster repliceerde: “Heb je hier geen plek waar je echt kunt luisteren en vernemen wat jouw weg is voor de toekomst? Ik bedoel: een plek waar je alles kunt ontvangen en niets meer hoeft aan te bieden dan alleen je eigen hart. Een plek waar het Woord mag klinken zoals het alleen in de hemel klinkt.”

Zuster Stella, de praeses van Scolastica.
© foto: Pol Leemans.

De monnik begreep eerst niet goed wat de zuster bedoelde, en dus ging de hele groep dan maar zelf op zoek naar de meest geschikte ruimte in de abdij. Ze gingen trappen op en trappen af, liepen lange gangen door, dachten eerst dat ze de goede plek hadden gevonden in de binnentuin, maar ze waren het er uiteindelijk allemaal over eens dat ze een kleine, lieflijk gedecoreerde kapel tot een uitgelezen luisterruimte moesten opwaarderen. En de monnik luisterde samen met de zusters naar het Woord dat nu heel anders ging klinken dan voorheen. Er werd iets voorgelezen uit het boek Genesis, over Abraham en drie engelen die hem bezochten.

In de huiskapel van Scolastica.

“Kom”, zei plots een andere zuster uit de groep. “Als we dan toch gastvrouwen mogen zijn, dan ook keukenprinsessen. Er is geen Abraham zonder Sara, en ook geen Maria zonder Martha.” En het volgende ogenblik hadden twee zusters al een schort gevonden die ze om hun middel bonden. De kapel werd vervuild voor de keuken. Een spiksplinternieuwe keuken waar alle zorgen door de dampkamp naar buiten schenen te verdwijnen. “Ontvangen doe je met geest én lichaam”, zei een zuster die een stoel aanwees waar de monnik moest gaan zitten. En alle zusters genoten ervan dat de monnik het gerecht dat hem werd voorgezet zonder blikken of blozen opat, zonder te vragen wat hij precies at, want de maaltijd was hem zo vreemd als Afrika en Azië tegelijk.

In de keuken en refter van Scolastica. © foto's: Pol Leemans.

En toen werd het de monnik heel duidelijk. Hij hoefde helemaal geen gast te blijven om voortaan goed te kunnen luisteren. Hij mocht gerust ook de rol van gastheer weer op zich nemen. Zoveel zusters, zoveel kamers, dacht hij. En hij ging aan de slag om alles in gereedheid te brengen. En zo kwam het dat acht, neen negen, of liever: dertien zusters – hij maakte al lang geen onderscheid meer tussen de levensstaten van zijn gasten, zo goed had hij leren luisteren naar de harten van vrouwen die de Heer willen dienen – zo kwam het dat die zusters elk een eigen kamer kregen. Een kamer met uitzicht op de wijde wereld waar de noden er niet minder op werden, maar wel verzacht konden worden door de blik van abdijbewoners die als geen ander konden luisteren en bidden om zegen ondanks alles.

Ruime, volledig ingerichte studentenkamers met uitzicht op Park Keizersberg en Leuven.

© foto's: P. Leemans.

Dames en heren, lieve zusters, beste genodigden van overal. U hebt het natuurlijk goed begrepen. Het verhaal dat u hoorde, was er alleen maar als een soort kapstok om er beelden aan op te hangen, beelden van de woon- en studie-residentie Scolastica. U werd dan toch een inkijkje gegund in Scolastica, zonder er de trappen naar boven voor te hoeven beklimmen. En u hebt het goed gezien: Keizersberg heeft er alles aan gedaan opdat de International Sister Community een echte thuis zou vinden. De nood, in ons geval het gebrek aan middelen om dit alles waar te kunnen maken, werd daarbij een deugd. Niet het minst omdat mensen van buiten de abdij het project konden interpreteren

De huiselijke en comfortabele lounge.

Een veilig afgebakende woonunit.

als wat het werkelijk is: een nieuwe vorm van missie die de steun van velen verdient en ook gekregen heeft. God zij daarvoor geprezen, want Hij was natuurlijk de Eerste die wilde luisteren naar wat de harten van mensen beweegt om het onmogelijke een kans te geven tot slagen.

Ik hoop alleen dat ik met dit beeldverhaal niet te veel de vuile was heb buiten gehangen. En mocht dat wel zo zijn, wil mij dan vergeven, mij desnoods weer helemaal wegdenken, zodat u in alle vrijheid kunt genieten van nog enkele mooie beelden uit de fotosessie, terwijl u een streepje pianomuziek wordt aangeboden. Genot voor het oog dat samengaat met genot voor het oor, zo iets strijkt gewoonlijk alle plooiën glad. Rimpelloze vrede is wat Scolastica droomt voor haar residenten. En daarvoor bidt nu die ene monnik, samen met zijn medebroeders.

Dirk Hanssens osb is prior-administrator van abdij Keizersberg en hoofdredacteur van *De Kovel*.

In de linnenkamer.

